

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФАКУЛТЕТ
„ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ, ЗДРАВНИ ГРИЖИ И СПОРТ“
Благоевград 2700, ул. Иван Михайлов 66, Тел.: 073/ 588 530, Факс: 073/ 88 55 01
E_mail: fozs@swu.bg

КАТЕДРА „МЕДИКО-СОЦИАЛНИ НАУКИ“

Утвърдил:
Декан на ФОЗЗГС:
Доц. д-р М. Симонска

КОНСПЕКТ ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО МАГИСТЪРСКА ПРОГРАМА
„ПСИХОСОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ“
със срок на обучение 2 семестъра
(въведен през учебната 2023/2024 година)

1. Основи на психосоциалната рехабилитация.
2. Стратегии в психосоциалната рехабилитация.
3. Принципи и ценности в психосоциалната рехабилитация.
4. Организация на психично-здравните служби.
5. Принципи и методи на психиатричната помощ в общността.
6. Терапевтично поведение.
7. Емпатично терапевтично интервю.
8. Формулировка по случай. Модели.
9. Координиране на случай.
10. Психично-здравна политика.
11. Работа със семейства в практиката на психично-здравните грижи.
12. Лидерство в психично-здравните служби в общността.
13. Конфликти. Управление на конфликти в екип.
14. Домашни грижи в психиатрията – цели и основни принципи.
15. Управление на психично-здравните служби в общността.
16. Мултидисциплинарни екипи.
17. Организация на профилактично-оздравителната работа.

Ръководител катедра:
Доц. д-р Виктория Сотирова

Литература:

1. Адлер, Ал., (2007), Човекознание, С.
2. Андреева, Л. (2007). Социално познание и междуличностно взаимодействие. София, 302 – 405
3. Алексиев, Ал., (2010), Синкретична психотерапия и психопрофилактика, Бл.
4. Ачкова М. (2001), Приложна психология в медицината и здравните грижи. С., 2001.
5. Баркър Ф., Ст. Болдуин. (1999), Етични проблеми в психичноздравната помощ. С.
6. Батаршев А. (2009), Пълна диагностика на човека, С.
7. Боянова В. (2002), Ролята и мястото на социалния работник в екипното обслужване на пациента-клиент. В: Сб.“Университетската специалност „Социални дейности-състояние, проблеми, перспективи“,С.
8. Боянова В., Н. Витанова, Н. Машонов, Г. Механджийска, Р. Симеонова, А. Генова, Д. Фъртунова, (2011), Живот в общността. Наръчник за професионалисти в организации за психосоциална рехабилитация. Пз.
9. Василев П. (2008) Терапевтични общности. Стандарти за добра практика. С.
10. Витанова Н. (2003) Методи за диагностика на личностни особености. В: „Превенция на девиантното поведение на децата“, С.
11. Витанова Н., Ат. Шишков. (2004) Психопатологични и психологични проблеми на абнормното поведение. С.
12. Георгиева Ж. (2009) Социален контекст, семейна структура и психично здраве. В: Сб.“Гражданската идея в действие“, С.
13. Георгиева Ж. (2009) Социален контекст, семейна структура и психично здраве. В:Сб.: „Гражданската идея в действие“, С.
14. Георгиева, Р. (2012). Психотерапията на Карл Роджерс, София
15. Германов Д, Кацарова Я, Карагинев П. (2004) „Технологии за обезпечаване на интегрирането на хора с хронично психично заболяване на конкурентния пазар на труда в контекста на съвременното разбиране за същността и ролята на програмите за психосоциална рехабилитация.“- Бюлетин на Българската психиатрична асоциация; бр. 2
16. Германов, Д., И. Лазарова, Формулировка на случай, www.adaptatia.info
17. Герев, В., (2013) Стереотипите на психично болните, в сп. Клинична и консултативна психология, Брой 2/, с.91-93, С.
18. Градев, Д., (2007), Стигма и личностна биография, С.
19. Градев, Д., (2012), Критична социална психология, С.
20. Дейвис М. (2011). Антология. Социална работа, С.
21. Деянова Г. (2014) Психосоциална рехабилитация на лица с психични разстройства. В: Академично списания, БСУ, кн. 4, т.10, Б.
22. Деянова Г. (2014) Формиране на социални умения при лица с психични разстройства чрез работа в група. В: „Докторантски изследвания в отговор на съвременните предизвикателства пред педагогическата теория и практика“, С.
23. Джонев Сава, (2015) „Организационно консултиране, мениджмънт и управление на човешките ресурси“, Енигма, С., (2011) Стигма, С.
24. Елдрич, П., Филип Дик, (2006), Стигма, С.
25. Карялайнен, Пайви, (2006) Учебна програма за социално-психиатрична рехабилитация, Асоциация и Фондация „Сопимусвуори“, Тампере, Финландия,
26. Картър, Р., С. Голан, (2002), С любов към психично болния, С.
27. Кацарова, Я., Моделът „Преходно работно място“като подход в психосоциалната рехабилитация на хора с хронично психично разстройство, www.adaptatia.info
28. Крумова Ал. (2004) Личността извън норма. С.
29. Кусев Ив. (2009) Умения на специалиста по социални дейности, С.
30. Лакан Ж. (2008) Семейните комплекси. С.
31. Маринов П. (2010) Шизофренията. С.
32. Менцос, Ст. (2002). Психодинамичен модел на психиатрията., Варна

33. Механджийска Г. (2009) Общностни измерения на социалната работа. Методите на макропрактиката. С.
34. Механджийска Г. (2014) Депресия и социално функциониране при лица в напреднала и старческа възраст – потребители на социални услуги. Годишник на СУ, книга „Социални дейности“, т. 107, С.
35. Механджийска, Г., (2008) Супервизията в социалната работа. Подкрепа, ръководство и развитие на помагащите специалисти”, С.
36. Механджийска, Г., (2019). Социална работа с индивидуален клиент. София: УИ „Св. Климент Охридски“
37. Мечков К. (1993) Психиката – същност, структура, организация, дезорганизация. ВТ
38. Мертон Р., (2006) Социална теория и социална структура
39. Митева, П., (2006), Методи в помагащите професии, С.,Б.
40. Митева П. (2000) Очи в очи! Как да върнем стабилността си през подкрепата на социалния работник?, Б.
41. Митева П. (2013) Феноменът „Резилианс“ като ресурс за устойчивост на професионалиста в социално-психологическото консултиране.В.: Научна конференция с международно участие, Б.
42. Миланова, В., (2013) Стигмата, митове и реалност, Стигмата като феномен, в сп. Клинична и консултативна психология, Брой 2/, с. 18-22, С.
43. Невлева И.М., Трунов А.А. (2005) Конфликтология в социалната работа
44. Онифър Ст., (1999) Воденето на случай в психиатричната практика, С.
45. Ончев Г. (2001) Личностова абнормност в клиничната практика, С.
46. Ончев Г. (2017) Култура и психопатология. Антропология на психичната болест, Рива
47. Попов, Г. (2015). Психопатология – феноменология, методология, Варна
48. Попов, Г. (2019). Психопатология на комплексността, Варна
49. Сотирова, В., (2013), Психосоциална рехабилитация – добра практика и обучение в България, сп. “Асклепий”, 133-138
50. Сотирова, В., М. Вълкова, (2013), Трудова реализация на лица с тежка психична болест, сп. “Асклепий”, с. 120-127
51. Сотирова, В., М. Стоицева, (2013), Социална подкрепа в интернет форума „Родители на деца с увреждания и хронични заболявания”, сп. “Асклепий”, с. 127-133
52. Спери, Л., Д. Гудеман, Б. Блекуел. (2000). Психиатрични формулировки по случай, София
53. Спиров, Б., (2010), Модел за супервизия в социалната работа с деца и семейства, София
54. Сотиров, Вл., Д. Германов, Дневен център за психосоциална рехабилитация за хора с тежки психични разстройства – същност и перспектива за развитие, www.adaptatia.info
55. Сърталанска-Драганова, Б. (2012), Място и роля на психосоциалната рехабилитация при лечението на болни в хроничен стадий на шизофрения Научни трудове на русенския университет, том 51, серия 8.3
56. Годоров Кирил, „Предприемачество и мениджмънт“, изд. Мартилен
57. Трашлиев, Р., (2003), Фамилна комуникация и адаптация на деца с психофизически нарушения, Шумен
58. Чалъкова, Б., (2013) Разновидности на стигмата като явление, в сп. Клинична и консултативна психология, Брой 2, с. 60-66, С.
59. Център за психосоциална подкрепа: Бълг. пространство за психоанализа (2013), Сборник текстове от четвърти френско-български конгрес, Работа в екип със страдащото бебе и дете, 2012 г., София, Le travail en equipe avec le bebe et l'enfant en souffrance: Textes exposes lors du quatrieme congres Franco-Bulgare, Sofia en avril 2012
60. Шишков Ат. (2000) Фрустрация, депресия, агресивност. С.
61. Шувалова О. (2000) Матрицата на здравето. С.

62. Шулман Л., (1994), Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи, София
63. Якока Лий (2012) „Къде изчезнаха лидерите?“, изд. Сиела, ISBN: 978-954-28-0150-4
64. Alford, C.F. (2001). Leadership by Interpretation and Holding, *Organisational and Social Dynamics* 2: 153-173.
65. Anthony, William A.; Farkas, Marianne D. (2009). "A Primer on the Psychiatric Rehabilitation Process" (PDF). Boston, MA: Center for Psychiatric Rehabilitation, Boston University.
66. Anthony, William A.; Cohen, Mikal; Farkas, Marianne; Gagne, Cheryl (2002). *Psychiatric Rehabilitation* (2nd ed.). Boston, MA: Boston University, Center for Psychiatric Rehabilitation. ISBN 978-1-878512-11-6. OCLC 48958329
67. Argyris, Ch., Teaching Smart People How to Learn, *Harvard Business Review*, May-June, 1991
68. Levine, L., Integrating Knowledge and Process in a Learning Organisation, *Information Systems Management*, 2001.
69. Armstrong, D., The "Institution in the mind": reflections on the relation of psychoanalysis to work with institutions. In Armstrong, D., G. Lawrence, R. Young, (1999), *Groups Relations: an Introduction*, <http://human-nature.com/rmyoung/papers/paper99.html>
70. Banerji, P., Krishnan, V., Ethical Preferences of Transformational Leaders: an Empirical Investigation, *Leadership amid the Constraints of Trust, Leadership and Organisational Development Journal*, Vol. 21, Issue 8, 2000.
71. Berg, D., Resurrecting the Muse, *Followership in Organisations*, ISPSO, Archives.
72. Bexton, W.H., (1975), The architect and planner: change agent or scapegoat?, in Colman, A., H.
73. Bion, W., *Experiences in Groups*, Tavistock Publications Ltd., 1961.
74. Chapman, J., (1996), Hatred and Corruption of Task, paper presented at the Australian Institute of Social Analysis, October Scientific Night, Melbourne.
75. Chasseguet-Smirgel, J. (1990) Reflections of a Psychoanalyst Upon the Nazi Biocracy and Genocide. *Int. R. Psycho-Anal.*, 17:167-176
76. Collins Donald, (2012) *An Introduction to Family Social Work*
77. Clinical Social Work in Social Work Practice, (2008), NASW
78. Cooper M., Lesser J. (2010), *Clinical Social Work Practice. An Intergrated Approach /4th Edition/*, L.
79. Corrigan, Patrick W.; Mueser, Kim T.; Bond, Gary R.; Drake, Robert E.; Solomon, Phyllis (2008). *Principles and practice of psychiatric rehabilitation: An empirical approach*. Guilford Press. ISBN 978-1-59385-489-8. OCLC 147477213.
80. Erikson, E. (1956), The Problem of Ego Identity, *J. Amer. Psychoanal. Assn.*, 4:56-121.
81. Freud, S., (1959), *Group Psychology and the Analysis of the Ego*. J. Strachy (Trans.). New York: W. W. Norton.
82. Foucault, M., *Power/Knowledge*. Brighton: Harvester, 1980.
83. Goffman, E., *The Presentation of Self in Everyday Life*, 1959, Doubleday Anchor Trade PB.
84. Henderson, S., *Black Swans Don't Fly Double Loops: the Limits of the Learning Organisation*, *The Learning Organisation*, Vol. 4, N 3, 1997.
85. Hinshelwood, R., (1989), *A Dictionary of Kleinian Thought*, Free Association Books, London, p. 179.
86. Hughes, R., Психиатричната рехабилитация – важна здравна услуга за хора с тежки и продължителни психични заболявания, www.psihichnozdrave.com/showpage.php?PageID=85
87. Hunter Susan, (2012) *Social Work and People with Learning Difficulties - Making a Difference*
88. Jaques, E., Social Systems as a Defense Against Persecutory and Depressive Anxiety, in Melanie Klein at al., *New Directions in Psychoanalysis: The Significance of Infant Conflict in the Pattern of Adult Behaviour*, 1985, Karnac Books.

88. Klein, M., (1946), Notes on Some Schizoid Mechanisms, *The Writings of Melanie Klein*, vol. 3, pp. 1-24.
89. Klein, M., (1957), *Envy and gratitude*. London: Tavistock Publications.
90. Lawrence, W.G., (1979), 'A Concept for Today: The Management of Oneself in Role' in *Exploring Individual and Organizational Boundaries*, Chapter 16, p 235-249, John Wiley & Sons.
91. Lawrence, W.G., (1996), *The Fifth Basic Assumption*, *Free Associations*, 1996, Volume 6, Part 1 (No. 37): 28-55.
92. Long, S., J. Newton, J. Chapman, (1999), *Working across the tensions: organisational role analysis with pairs from the same organisation*, A paper presented at ISPSO Symposium, 1999.
93. Long, S., (2000), *The Internal Team: A discussion of the socio-emotional dynamics of team(work)*, ISPSO Symposium, 2000.
94. McKenzie, F. *Understanding and Managing the Therapeutic Relationship*, W., 2011.
95. Miller Lisa, (2011) *Counselling Skills for Social Work*
96. Matiche-Maroney Jeanne, (2012) *E-Field Program - A Competency-based System for Social Work Practicum*
97. Nemeč, Patricia B.; Norman, Kathleen F. (2014). *Best Practices in Psychiatric Rehabilitation*. Psychiatric Rehabilitation Association. ISBN 978-0-615-96265-8.
98. Olsheski JA1, Rosenthal DA, Hamilton M., „Disability management and psychosocial rehabilitation: considerations for integration.“, 2002;19(1):63-70.
99. Parker G. (2003). *Social Work Practice. Assessment, planning, intervention and review*. Jonathan, EX, Learning Matters
100. Patterson George T., (2012) *Social Work Practice in the Criminal Justice System*
101. Racino, Julie Ann, ed. (2014). *Public Administration and Disability: Community Services Administration in the US*. Boca Raton: CRC Press. ISBN 9781466579811. OCLC 898155148
102. Racino, Julie Ann (2000). *Personnel Preparation in Disability and Community Life: Toward Universal Approaches to Support*. Springfield, IL: Charles C. Thomas. ISBN 9780398070779. OCLC 43913226
103. *Social security protection in old age*, ILO, Geneva, 1989
104. Trevithick Pamela, (2012) *Social Work Skills and Knowledge - A Practice Handbook*
105. Turquet, P.M. (1974), "Leadership: The individual and the group." In Gibbard, G.S. et al., eds. *The Large Group: Therapy and Dynamics*. San Francisco and London: Jossey-Bass.
106. Reid E. (2008) *Social Work Practice with Groups: A Clinical Perspective*. Second Edition,.
107. *Restructuring Social Security in Central and Eastern Europe*, Geneva, 1991
108. Zastrow Charles, (2012) *The Practice of Social Work - A Comprehensive Worktext*
109. Zastrow, C., Hessenauer, S. (2022). *Empowerment Series: Introduction to Social Work and Social Welfare: Empowering People* 13th Edition